

mig, idet jeg tillader mig at anbefale Lovforslaget til det høie Thing. Jeg beder det betragtet som et første Forsøg i denne Retning, idet det ikke er mig bekendt, at der har været gjort noget tidligere Forsøg paa at fastsætte ensartede Regler for den Art Forhold.

Hjemsted: Det er ganske vist, som det ærede Medlem siger, et første Forsøg, her foreligger, paa at fastsætte Regler for dette Forhold; men jeg tror ogsaa, at der ikke har været eller er nogen Årang til at gjøre Forsøg i denne Retning. Det ærede Medlem syntes i Dag saa vel som i sit Foredrag forleden, da han forelagde Lovforslaget, at gaa ud fra, at der er saadanne Tilfælde til Stede, hvor man kunde ved Proformaværk, som det hedder, skaffe sig et andet Domicil end det, man virkelig har. Dette er jo imidlertid ingenlunde Tilfældet, og naar der indtraf noget Saa-dant, som det ærede Medlem forudsatte i sit Indledningsforedrag, at nemlig Nogen pro forma leiede et Afstrædelsesværelse et Sted i det Diemed derpaa at begrunde et Domicil, vilde det ikke i Praxis blive anerkjendt at være hans Domicil. Og naar det ærede Medlem i Dag endog yttrede Frygt for, at det skulde vise sig, efterhaanden som den politiske Bevægelse udvikler sig, at man vilde i større Omfang gjøre Brug deraf og lade en Mængde Vælgere indrette sig paa endog et Aar i Forveien at leie Afstrædelsesværelser i andre Valgkredse for der at kunne udøve Valgret, kan jeg ikke Andet end beundre den Fantasi, det ærede Medlem har lagt for Dagen med Hensyn til saadanne politiske Greb; men paa den anden Side tror jeg virkelig, at det er mindre rimeligt, at noget Saa-dant vilde ske, og navnlig ske paa en saadan Maaade, at de Paagjældende opnaaede det tilsigtede Resultat. Anerkjendelse som domicillerede paa det andet Sted. Jeg tror, at dette Lovforslag, ligesom det, der sidst er opført paa Dagsordenen for i Dag, ere uheldige Anvendelser af den Lendents, der ofte viser sig, navnlig hos dem, der ikke ere Jurister ex professo, til, naar de møde et juridisk Begreb, ved hvis Anvendelse i det enkelte Tilfælde man finder nogen Vanffelighed, strax at ville have en Lov for at fixere Begrebet. Det er naturligtvis klart, at de juridiske Begreber som alle andre ere flydende, at de gaa over i hinanden, og man møder derfor altid et Punkt, hvor det i det enkelte Tilfælde stiller sig tvivlsomt, hvorvidt Noget bør henføres under det ene eller under det andet Begreb. Dette gjælder i høi Grad om et Begreb som Hjemsted, det gjælder om Ejendomsforhold, skjøndt om dette vel i ringere Omfang; men det er ingen Grund til strax at ville give en Lov for, hvorledes man skal forholde sig i det enkelte Tilfælde, og det saa meget mindre, som det altid viser sig, at ethvert Forsøg paa ad denne Vej at komme ind paa en Fixering af de almindelige Begreber mislykkes. Det er efter

min Mening ogsaa slet slet det ærede Medlem ved det Forsøg, han her har gjort paa at ville fixere Begrebet Domicil eller Hjemsted, et Begreb, som jo har sin praktiske Betydning paa en overmaade stor Række af Omraader, og ikke blot paa det politiske. Det ærede Medlem er her gaaet ind paa at ville opstille et Begreb om et Hovedopholdssted, en Betegnelse, som hidtil har været fremmed for vor Lovgivning, og om det Forsøg paa at give en Definition af denne Betegnelse „Hovedopholdssted“, som her er gjort, tør jeg tro, at Enhver, der nærmere er inde i disse Forhold, vil erkjende, at det kun yder overmaade saa og meget tvivlsomme Bidrag til Bestemmelsen af Begrebet. Det ærede Medlem stiller i Spidsen „den faste Bopæl, som er knyttet til Vedkommendes Hovedvirksomhed.“ Dette lader sig ingenlunde gjøre; thi meget ofte er det Sted, hvortil den Vedkommendes Hovedvirksomhed er knyttet, saa langt fra at være hans egentlige Domicil, at det endog saa slet ikke er hans Domicil. Det er ofte Tilfældet, at en Mand har sin Hovedvirksomhed, ja sin fulde Virksomhed, i en Kommune, f. Ex. i Kjøbenhavn, og derimod har sit udmønstelige eneste Hjem i en anden, paa Frederiksberg f. Ex., saa at Hovedvirksomheden slet ikke egner sig til at stilles i Spidsen som det afgjørende Moment ved Bestemmelsen af Begrebet Hjem. Naar, det ender saa ogsaa med, at det ærede Medlem maa staa sig til Taals med den almindelige Betegnelse „det Sted, som af andre Grunde fortrinnsvis maa regnes for hans Hjem,“ og det er ogsaa det Eneste, der er at sige. Det bliver altsaa til, at den Paagjældendes Hjem er det Sted, der efter samtlige Omstændigheder fortrinnsvis maa regnes for hans Hjem. Vedkommelsen af det Forhold, hvor den Vedkommendes Hjem er, vil bero paa en Betragtning og Overveielse af en Mængde Forhold, af samtlige den Paagjældendes Livsforhold, hvoraf ikke et enkelt skal stilles i Spidsen og betones alene, men alle maa tages ligelig i Betragtning, og derfor kommer det ærede Medlem ikke videre end til at sige: „det Sted, som af andre Grunde fortrinnsvis maa regnes for hans Hjem. Men iøvrigt gaar jo det ærede Medlems Forslag ikke alene ud paa at fixere Begreberne Hovedopholdssted, Hjem og deslige, men ogsaa paa at indføre nye Regler paa flere Punkter, navnlig sigtende til at forebygge, at Nogen skulde kunne udøve politiske eller kommunale Retligheder paa flere Steder, idet der skal ske en bestemt Afgjørelse af, hvor han kan udøve dem. Jeg skal lidt nærmere betragte de forskellige enkelte Tilfælde, der falde ind under § 1. Det siges, at den, der har fast Bopæl to eller flere Steder, kan ikkun gjøre sin Valgret eller Valgbarhed til Rigsdagen, kommunale Raad samt andre offentlige Hverv, for saa vidt den er betinget af fast Bopæl i et bestemt Distrikt, gjældende i det Distrikt, hvor han har sit Hovedopholdssted. Dette falder jo i flere